

rAntGroen

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

EDEGEM 1
8/5124

natuurpunt
Zuidrand Antwerpen

www.zuidrand.be

AFZENDER en VU:
Erlend Hansen
Verbindingsstraat 42
2650 Edegem
Afgiftekantoor Edegem 1

Foto: De Weger Walter

Bestuursleden en coördinatoren

Hugo Waeterschoot, voorzitter
en coörd. Beleidswerkgroep
03/455 22 12 - 0477/33 23 30
hugo.waeterschoot@scarlet.be
Erlend Hansen, secretaris
0472/78 20 58- erlend.hansen@skynet.be
Eric De Roeck, penningmeester
eric.de.roeck@falis.be
Maurice De Neve, beheer Fort 7
maurice.deneve1@gmail.com
Niels Schild, coördinator communicatie
natuurpunt.zuidrand@gmail.com
Lucy de Nave, bestuurslid
03/237 99 52-Lucy.denave@gmail.com
Nicole Boussemaere, bestuurslid
013/30 85 47
nicole.boussemaere@gmail.com
Maggy Troffaes, bestuurslid
03/827 83 60-maggy.troffaes@skynet.be
Els Wynants, bestuurslid
0497/42 74 29-wynantsels@gmail.com
Stany Marichal, bestuurslid
0478/56 45 84
stanislas.marichal@telenet.be
David Wouters, bestuurslid
0476/414174
monument.Fort 7@zuidrand.be

Contactinformatie

Fort 7:
Natuur: contact.Fort 7@zuidrand.be
Monument: David Wouters
0476/414174 - monument.Fort 7@zuidrand.be

Groen Neerland: Groen.Neerland@zuidrand.be

Uilenbos: Uilenbos@zuidrand.be

Edegemse beekvallei:
Edegemse.beekvallei@zuidrand.be

ARDEA: ardea@hobokensepolder.be

Redactie rAntGroen

rAntGroenverantwoordelijke:
Guido Van Boeckel
0475/96 69 67- redactie@zuidrand.be

Verdeling: Erlend Hansen
contactgegevens: zie bestuursleden

Verslagen te zenden naar:
redactie@zuidrand.be

Zuidrand.waarnemingen.be:
Veerle De Saedeleer,
vee_saddler@yahoo.co.uk

2024 wenkt ...

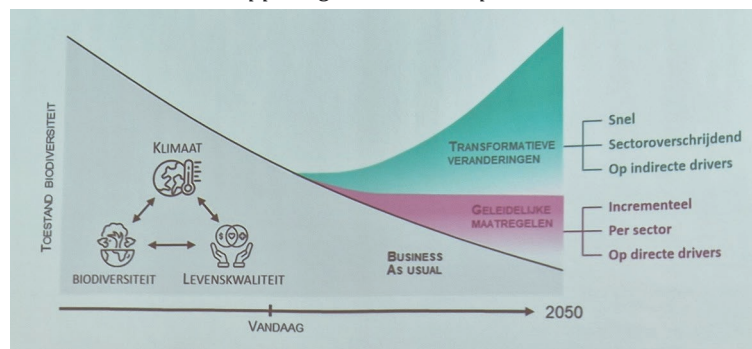
Wanneer ik dit schrijf, kom ik juist terug van de Algemene Vergadering van Natuurpunt in het provinciehuis. 2x per jaar krijgen we er een overzicht en hebben we inspraak in het aansturen van de algemene vereniging en wordt er een fijne spreker uitgenodigd.

2023 was geen makkelijk jaar voor Natuurpunt. We konden immers heel wat minder nieuwe natuurgebieden aankopen, de helft van het vorige jaar, wat wel nog steeds het dubbel is van voor Corona. Dit kwam niet doordat er te weinig mogelijkheden waren, of doordat we te weinig restfinanciering konden ophoesten. Neen, dat was niet echt het kernprobleem. Het waren de erg late uitbetaling van de ondersteuningssubsidies voor de aangekochte gronden door de overheid, het te kleine budget en de trage verwerking van beheerdossiers. Dit leidde op een gegeven moment tot een achterstand door de overheid van meer dan 12 mio €. Een half jaar lang konden we quasi niet aankopen. Maar eerlijkheidshalve moeten we wel aangeven dat de minister in oktober echt wel een inhaalmanoeuvre heeft ingezet.

Laat ons hopen dat dit geen voorafname is van wat er ons te wachten zou kunnen staan na de verkiezingen van het komende jaar. Je hebt het alvast gemerkt dat zowel het klimaat als de biodiversiteitscrisis minder aandacht krijgen en zelfs meer gecontesteerd worden. Het mag allemaal "niets kosten" en we mogen vooral "geen kritische vragen stellen" bij zaken zoals de noodzaak tot inperking intensieve veeteelt, de aanpak van de mestproblematiek, de impact van het extreme weer... . Nochtans hebben alle wetenschappers dezelfde boodschap: hoe langer we wachten, hoe groter de gevolgen en hoe hoger de kosten zullen zijn om de effecten te milderen. De natuurherstelwet bijvoorbeeld is cruciaal om te verhinderen dat ook in ons land de komende jaren 10 % van de planten en dieren uitsterft.... En dat allemaal om wat meer melk of varkensvlees te kunnen exporteren, met subsidies, en het liefst nog buiten de EU. Ik blijf er op hopen dat het een tijdelijk verkiezingsreactie is zoals we in het verleden meer hebben gezien. Ik kan me immers niet inbeelden dat bevolking en politici de waarschuwingen van wetenschappers in de wind blijven slaan en de droogte, hitte en overstromingsgevaaren niet zouden opmerken.

Op de AV gaf Hilde Eggermond, de kersverse Directeur Generaal van het INBO, het Vlaams Instituut voor Natuur en Bosonderzoek, een toelichting. Het INBO is de wetenschappelijke referentiebron voor natuurrapportering in Vlaanderen.

Haar boodschap was overduidelijk: het in de herfst gepubliceerde natuurrapport 2023 INBO Natuurrapporten / Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (vlaanderen.be) geeft onomstotelijk aan dat klimaat, versnippering en andere impacten leiden tot een nooit gezien biodiversiteitsverlies in Vlaanderen. Maar ook dat robuuste en verbonden natuur een oplossing biedt voor diezelfde problemen: sponsgebieden stroomopwaarts tegen overstromingen, bomen als hittedekken, bossen als bloemrijke weilanden als biodiversiteitsbibliotheek; Al dient gezegd dat we het keerpunt gepasseerd zijn waarbij we het met geleidelijke maatregelen

konden redden. Er zullen dus ingrijpende transformatieve maatregelen nodig zijn (zie figuur). Ik kan je enkel aanraden om dit duidelijk geïllustreerde rapport een keertje te bekijken en te lezen. Het geeft richtlijnen aan hoe de achteruitgang kan hersteld worden op een manier dat we het klimaat, onze biodiversiteit maar ook onze welvaart kunnen bewaren.

Mijn wens voor 2024 is dan ook dat we zowel op het vlak van het klimaat als op het herstel van de natuur echt doortastend durven optreden. Ieder uitstel leidt tot meer kosten, meer hinder en vooral aantasting van onze welvaart. En dat willen we niet!

In het kader van de komende gemeenteraadsverkiezingen in oktober bereidt onze afdeling dan ook een stevig memorandum voor. Dat zullen we in het voorjaar overhandigen aan alle partijen actief in Wilrijk, Edegem en Hove, met concrete suggesties voor het lokale niveau. We stellen je de belangrijkste maatregel voor op de komende Lokale Algemene Vergadering van zaterdag 17 februari waar we polsen naar jullie reacties. Het resultaat hiervan kan je lezen in het volgende rAntGroen nummer.

Lidmaatschap Natuurpunt: 38 euro per jaar te storten op rekening van Natuurpunt vzw (BE17 2300 0442 3321 BIC: GEBABEBB) met vermelding: lidmaatschap, Afd. Zuidrand Antwerpen, naam en adres. Als lid van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen ontvangt u het algemeen verenigingsmagazine Natuurblad en ons afdelings tijdschrift rAntGroen.

Adreswijziging: elke adreswijziging moet rechtstreeks gemeld worden aan Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11 - 2800 Mechelen (<https://www.natuurpunt.be/pagina/adreswijziging-doorgeven>)

Abonnement op rAntGroen: voor leden van andere afdelingen door storting van 10 euro op onze rekening BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 met vermelding van: uw lidnummer, naam en adres.

Indien u rAntGroen enkel elektronisch wenst te ontvangen kan u dit melden aan natuurpunt.zuidrand@gmail.com

Omslagfoto: grote gele kwik
© Rudy Vansevenant

Foto's p.2:
kuifduiker & ijseend
© Walter De Weger

editoriaal

Alle betalingen voor onze afdeling dienen te gebeuren op volgende rekening:

BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen.

Op uw betalingen steeds reden van betaling, uw naam en e-mail adres of telefoonnummer vermelden a.u.b.

Fiscaal aftrekbare giften (min. 40 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening **BE56 2930 2120 7588 BIC: GEBABEBB** van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met vermelding "Afdelingsfonds 3722, Zuidrand Antwerpen".

Verzekering: ieder lid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpuntactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid.

Inschrijving voor de autobustochten: de prijs is afhankelijk van de afstand. Zie hiervoor de bepalingen bij de desbetreffende aankondiging.

De eerst ingeschrevenen hebben voorrang indien de deelnemingsprijs betaald werd. Wie na storting niet mee kan, moet zo vlug mogelijk de leiding verwittigen zodat mensen die op de wachtlijst staan, kunnen meegaan.

Indien er onvoldoende inschrijvingen zijn, gaat de tocht door met eigen wagens.

Annulatie bij autobustochten: leden die door ernstige redenen niet kunnen deelnemen en uiterlijk 2 dagen vooraf de leiding verwittigen, hebben recht op een tegoedbon voor een volgende bustocht.

Annulatie bij weekends en reizen: om tijdig vervanging te vinden vragen we u om afzegging zo spoedig mogelijk te melden. Teneinde de kosten te recupereren vragen we steeds 10 % van de totale prijs bij afzegging. Bij afzegging binnen de maand voor de reis dient er minimum 25 % van de totale prijs te worden betaald of de reeds gemaakte kosten indien deze hoger liggen dan 25 %.

Natuurpunt vzw heeft voor het regionale en Europese niveau reeds stevige natuurmementa uitgewerkt onder het thema "Natuur in het hart".

Natuurpunt wijst hierbij op vijf noodzakelijke transities om tot een welvarende samenleving te komen, in harmonie met natuur en omgeving: 1. een robuust natuurnetwerk, 2. een andere omgang met water, 3 een echte ruimtelijke ordening, 4. een regeneratieve landbouw en 5. een circulaire samenleving. We maken dit ook concreet met 10 praktische suggesties. Je kan dit allemaal nalezen op www.natuurinhethart.be

Tot slot wil ik bij deze nog even een dankwoordje richten aan mijn collega's bestuursleden, conservators, gidsen, beheerwerkers en de vele andere vrijwilligers die zich het ganse jaar onbezoldigd hebben ingezet voor onze afdeling. Het zijn jullie die er voor zorgen dat onze afdeling draait. Een hele dikke 'dank u' Ik wens jullie allen voor 2024 een natuurvriendelijk en gezond jaar toe.

Hugo Waeterschoot

Dinsdag
2. 1 - 14.15u.

Fort 7, Wilrijk
Nieuwjaarswandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16u.

We schrijven januari 2024 en traditiegetrouw zetten we het nieuwe jaar in met een rustige wandeling op ons Fort. Nadien is er tijd om bij te praten, terug te kijken op het voorbije jaar en vooruit te kijken naar wat 2024 ons brengen zal.

Bij goed weer op het terras en anders in café "de IJsvogel" kan je genieten van een Gageleer, wijntje, koffie, of thee.

Afspraak: 14.15 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40, 2610 Wilrijk.

Einde van de wandeling voorzien rond 16.00 u. Nakaarten tot

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker en eventueel een fototoestel

Huisdieren zijn niet toegelaten.

Gidsen: Natuurgidsen Fort 7 (info: Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32)

Leiding: Lucy de Nave 03/237 99 52 - 0485/71 73 48

Zaterdag
6. 1 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Erfgoedwandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16.30u.

Inschrijven verplicht

Tijdens de ganse winter laten we onder meer in de caponnières en de traditiebatterij de vleermuizen rustig verderslapen, en gaan onze erfgoedwandelingen voor een groot stuk over en langs de wallen.

Daar staan aarden, gemetselde, en betonnen constructies met een vaak uniek ontwerp of een unieke bewaringstoestand. Zo is er de artillerie-ingang waarvan het metselwerk eruitziet alsof het van gisteren dateert, een paar originele geschutsofstellingen op het zijfront, een flankeringsbunker van kort vóór de Eerste Wereldoorlog voor twee snelvuurkanonnen op plaataffuit, en een Duitse waarnemings- en mitrailleurspost uit de Tweede Wereldoorlog.

Verder bezoeken we de binnenplaats en de eerste verdieping van het imposante reduit, het "Fort binnen het Fort", dat als laatste wijkplaats moest dienen als de vijand de rest van het Fort zou veroverd hebben.

Deelname: om in te schrijven, of met elke vraag om info over het bezoek, ga naar fort7.anhaga.be/wandeling of stuur een e-mail naar monument.fort7@zuidrand.be met vermelding van aantal bezoekers en een mobiel nummer. We laten u dan snel weten of er plaats is, en anders welke alternatieven er zijn.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
20. 1 - 10u. & 13u.

Natuurwerkdag Uilenbos

Afspraak:
ingang Boshoeckstraat

Einde: 12u. & 15u.

Het Uilenbos in Hove, je bent er vast en zeker al op bezoek geweest. Een prachtig natuurpareltje! Maar ook een wild bos, zoals het Uilenbos, vergt gepast natuurbeheer en onderhoud. Aangezien er geen everzwijnen in ons bos voorkomen, moeten wij de natuur wat helpen door het broekbos uit te dunnen. Dit is een intensieve taak, maar wees gerust: ieder werkt naar zijn kunnen en vermogen! Deze natuurbeheerwerken baten echt want het resultaat van het harde werk van de vorige jaren was meteen te zien aan de veelvuldig opgeschoten voorjaarsbloeiërs! Bovendien zijn de bramen aan een opmars bezig in het bos. In die mate dat ze een bedreiging beginnen te vormen voor de voortplanting van de reeën. Deze periode vormt een ideaal moment om ze op enkele plaatsen te verwijderen. Aangezien er meer dan plaats en werk genoeg is in het bos, hopen we op zoveel mogelijk deelnemers. Jong en oud zijn allemaal welkom!

Aanvang: we werken vandaag in 2 shiften: van 10h tot 12h en van 13h tot 15h. Je bent vrij om één of beide shiften mee te werken. Zorg wel voor goede werkhandschoenen en beschermend schoeisel en een picknick wanneer je de 2 sessies zou meedoen. We zorgen voor soep voor over de middag.

Afspraak: we komen bijeen aan de stenen brug over de beek aan de zuidkant van het bos, het vlotst bereikbaar vanuit de Boshoeckstraat maar na een wandeling van 10 minuten ook vanuit het toegangspunt aan de Lintsesteenweg.

Bij echt slecht weer gaat enkel de voormiddag sessie door.

Meer info bij uilenbos@zuidrand.be

Zaterdag
20. 1 - 20u.

Winteravond
'Natuur in de buurt'

Afspraak: VTC Kruispunt,
Terelststraat 1, Edegem

Einde: 22u

Je kent ze misschien wel van de facebook-groep "Natuur in Edegem, ...en in de Zuidrand". Ronduit spectaculair mooie natuurfoto's posten ze daar over de natuur in Edegem en omgeving. Met veel aandacht voor gewone vogelsoorten, insecten en zoogdieren, maar zo mooi in beeld gebracht. Echte natuurpareltjes en een fantastische aanzet om 2024 fijn in te zetten door te genieten van natuur in eigen buurt.

Op vraag van de afdeling wordt deze avond verzorgd door Albert, Marc en collega's, een fijne groep natuurfotografen uit Edegem.

Afspraak: de avond gaat door in VTC kruispunt, Terelstraat 1, te Edegem. Aanvang: om 20u., einde voorzien rond 22 u.

Bijdrage: in de kosten van de zaal: € 5/persoon

Zondag
21. 1 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 6 januari

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
3. 2 - 9.30u.

Fort 7
Wintervleermuistelling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16u.

Vleermuizen zoeken voor hun winterslaap vooral wat vochtigere, kille maar ook weer niet te koude plaatsen op. Daar laten ze hun lichaamstemperatuur zakken tot op omgevingstemperatuur en gaan zo in lethargie (winterslaap).. In het Fort zijn deze condities aanwezig zodat er in de verschillende lokalen wel hier en daar een overwinterende vleermuis te bespeuren valt. Ieder jaar inventariseren we deze overwinterende exemplaren door ze op te speuren, op soort te brengen en te tellen. Het zijn er niet zoveel aangezien er in de omgeving van het Fort heel wat geschikte holle bomen te vinden zijn. Het vergt dus wel wat speur- en zoekwerk waarbij we omzichtig en stil te werk gaan om ze zeker niet te verstoren. Wil je dit ook een keertje meemaken, dan kan dat al is het aantal plaatsen strikt beperkt natuurlijk. Ben je geïnteresseerd geef dan een seintje per mail. Deze activiteit is ook geschikt voor jongeren.

Afspraak: lokaal de Ijsvogel in de legerstraat 40 te Wilrijk om 9.30u. Einde tegen 16 u.

Meebrengen: breng zeker een picknick mee (drank kan je ter plaatse krijgen). Ook een goede zaklamp en warme kleding zijn noodzakelijk.

Leiding: Hugo Waeterschoot -0477/33 23 30 - hugo.waeterschoot@scarlet.be

Zaterdag
3. 2 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 6 januari.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
4. 2 - 7.45u.

Bustocht Zeeland

Afspraak:
Boomsesteenweg 335

Einde: rond 19u.

Inschrijven verplicht

We kondigen een Zeelandtocht aan, maar er zit meer dan waarschijnlijk ook een stuk Zuid-Holland in. Bij de voorbereiding zoeken we uit waar de interessante vogels zitten en daar trekken we dan naartoe. Dat kan dus Schouwen-Duiveland zijn, en/of Goeree-Overflakkee of zelfs Noord-Beveland.

Op Brouwersdam rekenen we op zeehonden, tegenwoordig meestal de grote grijze zeehond. Daar is de kans groot dat we roodkeelduiker, eider en kuifduiker zien, en misschien zelfs ijseend.

We verwachten natuurlijk ook klassiekers als rot-, brand-, kolgans en wilde zwaan.

De overwinterende steltlopers kunnen ook nu weer voor een uitdaging zorgen.

Waarnemingen van roofvogels zijn heel variabel, waarom niet een zeearend.

Op het verlanglijstje van de kleinere vogels staat altijd sneeuwgors.

Inschrijven: stort € 25/persoon vóór 21 januari, voor studenten is dat € 18/persoon.

Jongeren (-12 jaar) met begeleiding kunnen gratis mee (wel inschrijven). Gezinnen betalen nooit meer dan € 65. Gelieve het bedrag over te schrijven op rekeningnummer BE02 9799 7675 4740 van Natuurpunt Zuidrand met vermelding van de namen van de deelnemers en een telefoonnummer (lieft gsm).

Picknicken doen we in een café waar ook soep te verkrijgen is.

Afspraak: vertrek om 7.45 u. aan 't Spant, Boomsesteenweg 335, Wilrijk en einde rond 19 u. in Wilrijk. Google Maps <https://maps.app.goo.gl/ouB8dGfsE8jHRvyT9>

Mee te brengen: verrekijker, telescoop, vogelgids, fototoestel, warme regenvrije kledij en schoeisel, picknick en enkele euro's voor soep en/of drank

Gids: Luc Van Schoor, gsm 0494/33 63 09 - lucvanschoor46@gmail.com

Leiding: Walter Van Spaendonk - 0479/98 57 77 (Ria 0474/81 83 53) - walter.van.spaendonk@skynet.be

Zaterdag
10. 2

ANKONA ontmoetingsdag

Afspraak:
UA Campus Drie Eiken

Inschrijven verplicht

Wij nodigen je graag uit voor de 27e ANKONA ontmoetingsdag die op zaterdag 10 februari 2024 plaatsvindt op een nieuwe locatie: UA Campus Drie Eiken, gebouw O.

Dé dag voor vrijwilligers, professionelen, liefhebbers en enthousiastelingen om meer te weten te komen over natuurstudie in de provincie Antwerpen.

Het wordt zoals steeds een fysieke editie volgens het vertrouwde recept: verschillende sprekers in de voormiddag, een infomarkt met standen (met o.a. ARDEA), een expo, broodjeslunch en een netwerkreceptie nadien.

De ANKONA ontmoetingsdag gaat door in samenwerking met UA-departement Biologie/Global Change Ecology Centre.

Meer info op de website.

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dlm/samenwerkingsverbanden/ankona/ankona-ontmoetingsdagen.html>

Zaterdag
17. 2 - 18.30u.

LAV

Zie verder in dit nummer

Zondag
18. 2 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 6 januari

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
24. 2 - 18.30u.

Belgische vogeldag

<https://www.natuurpunt.be/pagina/belgische-vogeldag>

Zaterdag
2. 3 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 6 januari

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
3. 3 - 13.15u.

Mossentocht Kesselse Heide

Afspraak:
Bist, Wilrijk

Einde: 17u. ter plaatse

We bezoeken voor de tweede maal het provinciaal domein de Kesselse Heide, met als objectief een en ander op te steken van de mossenflora. We leggen de nadruk op de algemene soorten die met de loop kunnen gedetermineerd worden. Mogelijk passeert er wel eens iets zeldzamer onder de loop.

Buiten de Kesselse Heide hebben we nog andere biotopen ter beschikking, namelijk het Hoogbos en het Goor (elzenbroek).

In deze periode kapselen vele mossen, zorgen ze dus voor de voortplanting. Niet alle soorten kunnen in het veld op naam gebracht worden, maar er zijn er genoeg om ons een paar uurtjes bezig te houden. Buiten de mossen is er het landschap om van te genieten en als er een interessante plant staat of een buizerd passeert, laten we die niet schieten.

Als er sneeuw ligt of het vriest te hard, dan maken we er een landschapswandeling van. Als het weer echt slecht is, neem dan even contact met Walter.

Afspraak: voorverzamen om 13.15 u. op de parking van de Bist in Wilrijk. Samenkomst om 14 u. op de parking van de Kesselse Heide aan de Lindekensbaan in Kessel/Nijlen.

Gps: Lindekensbaan tussen 95 en 135 in Kessel/Nijlen

Google Maps: <https://goo.gl/maps/J2cGVG7EooBeNQLeA>

Einde rond 17 u. ter plaatse.

Mee te brengen: loop, fototoestel, bottines of laarzen, regenkledij.

Gids: Walter Van Spaendonk - 0479/98 57 77 - walter.van.spaendonk@skynet.be

Leiding: Wim Jouret - 0496/79 31 93 - wim.jouret@scarlet.be

Zaterdag
9. 3 - 18u.

Uilentocht

Afspraak:
wordt later meegedeeld

Einde: omstreeks 20.30u.

Inschrijven verplicht

Vanavond gaan we op zoek naar verschillende uilensoorten.

We proberen een glimp op te vangen van soorten die in onze regio voorkomen (steenuil, kerkuil, ransuil, bosuil). Zoals steeds zijn we afhankelijk van de natuur om deze soorten te kunnen vinden.

Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be met vermelding van welke activiteit, uw naam, aantal personen, gsm-nummer en e-mailadres.

Afspraak: zal later meegedeeld worden

Meebrengen: zaklamp en verrekijker.

Kostendelend vervoer (we rijden met zo weinig mogelijk auto's!)

Gids/leiding: Wim Roelant - 0477/34 07 21 - roelantwim@gmail.com

Eddie Schild

Zaterdag
16. 3 - 18.20u.

Halsbandparkieten:
slaapplaattelling

Afspraak:
hoek Onafhankelijkheidslaan
en Volhardingsstraat.

Einde: omstreeks 18.45u.

Inschrijven verplicht

De laatste jaren wordt door ARDEA, 2 maal per jaar de slaapplaats van de halsbandparkieten geteld.

Dit om te zien hoe hun toename evolueert. Het is wel duidelijk dat we, door een gebrek aan natuurlijke vijanden, de laatste jaren een spectaculaire toename van deze hollenbroeders hebben kunnen vaststellen. Dit kan een invloed hebben op onze inheemse hollenbroeders als spechten, kauwen en boomklevers.

In 2023 hebben we toch kunnen vaststellen dat er een grote fluctuatie zit in het aantal overnachtende parkieten op het Kiel. Misschien zijn er zoveel bijgekomen dat een deel andere contreien in onze buurt opzoekt om te foerageren en te overnachten. Of ze trekken naar de tweede bekende slaapplaats in Ekeren. Ook hebben we tijdens het tellen van de trekvogels op de Scheldedijk in Hobokense polder kunnen waarnemen dat er 's morgens vroeg grote groepen de Schelde oversteken om daar op zoek te gaan naar eten en wie weet ook nieuwe nestplaatsen.

Het begon allemaal zeer onschuldig in 1974 wanneer het Melipark in Brussel sloot en men deze vogels, samen met de alexanderparkiet en de monniksparkiet, vrijgelaten heeft. Wie had toen kunnen denken dat deze exoot zich zo goed kon aanpassen aan ons klimaat en verstedelijkte omgeving. Maar vandaag de dag is hij al niet meer weg te denken uit onze parken en tuinen.

Vandaag organiseert ARDEA een slaapplaattelling in de omgeving van het Kielpark waar we al enkele jaren de halsbandparkiet slaapplaats monitoren met steeds toenemende aantallen. Het is altijd een spektakel om deze exoten in groepjes van enkele tientallen en soms met meer dan honderd door de straten te zien aanvliegen naar de 2 bomen die ze als slaapplaats hebben uitgekozen.

Iedereen is welkom om die avond mee te tellen. En je zult zeker ook andere kleurvarianten te zien krijgen zoals de gele en blauwe halsbandparkiet die we de vorige keren hebben kunnen waarnemen. Of wie weet krijgen we wel een monniksparkiet te zien, die we dit najaar tijdens het trekken van de trekvogels al een paar keer hebben mogen waarnemen.

Afspraak: om 18.20 u. op de hoek Onafhankelijkheidslaan en Volhardingsstraat. Kijk ook naar het ARDEA blog om de juiste plaats van samenkomst te zien. De exacte slaapplaats van deze exoot kan wel eens wisselen. Einde omstreeks 18.45 u.

Meebrengen: wandelschoenen en verrekijker.

Aanmelden gewenst voor 14 maart via mail naar ardea@hobokensepolder.be of telefonisch via Walter, want in geval van slecht weer wordt deze telling verplaatst naar een ander moment of afgelast.

Gids/leiding: Walter De Weger - 0495/23 77 10

Zondag
17. 3 - 9.30u.

Bourgoyen Ossemeersen,
een vogelparadijs

Afspraak: Bist, Wilrijk

Einde: 17.30u.

een gezamenlijke excursie van
Natuurpunt Zuidrand en Ardea

De Bourgoyen-Ossemeersen te Drongen liggen maar op een boogscheut van het centrum van Gent tegen de Ringvaart aan. Je zou het niet verwachten van een "stadsreservaat" maar het gebied is behoorlijk uitgebreid en herbergt een schat aan natuurwaarden, vooral vogels in dit seizoen! Op het einde van de winter en het begin van de lente huizen er tijdelijk duizenden eenden en steltlopers die mooi en van dichtbij te bewonderen zijn vanuit goed geplaatste kijkhutten. We wandelen vandaag op een rustige wijze rond het ganse gebied (5-6 km) waarbij we een prachtig uitzicht krijgen op dit reservaat en de pleisterende vogels. Verwacht je maar aan massa's smienten, pijlstaarten, slobbeenden, wintertalingen, ganzen en mogelijks reeds enkele rosse grutto's, parende aalscholvers (mooi te bewonderen vanuit de kijkhut) en wie weet kemphanen of een jagende slechtvalk. Het gebied staat bekend voor pleisterende kemphanen in deze periode, al moeten we daar een beetje geluk bij hebben natuurlijk. Deze excursie is dan ook ideaal voor wie deze vogels wil leren kennen aangezien de waarnemingsomstandigheden, zeker bij goed weer, vrijwel optimaal zijn.

Meebrengen: goede stapschoenen of laarzen, picknick (we eten buiten) en verrekijker.

Afspraak: we vertrekken met eigen wagens vanop de Bist te Wilrijk om 9.30 u. en zijn hier terug omstreeks 17.30 u.

Gids: Hugo Waeterschoot - 0477/33 23 30 - hugo.waeterschoot@scarlet.be

smient © Rudy Vansevenant

Zondag
17. 3 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 6 januari.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
24. 3 - 8u.

Verrassingstocht

Afspraak:
Boomsesteenweg 335

Einde: rond 17u.

Inschrijven verplicht

Ditmaal geen verrassingstocht in de zomer, maar eentje in de prille lente. Het ideale moment om zowel de laatste wintergasten als de eerste zomervogels te kunnen waarnemen. Waar we dit doen en welke soorten mogelijk vandaag de revue passeren, dat weten we nog niet. Wil je het te weten komen, sluit dan vandaag aan. Het wordt vast een gezellige boel.

Inschrijven: [via ardea@hobokensepolder.be](mailto:viaardea@hobokensepolder.be) met vermelding van welke activiteit, uw naam, aantal personen, gsm-nummer en e-mailadres.

Afspraak: vertrek om 8u00, parking t.h.v. 't Spant, Boomsesteenweg 335, 2610 Wilrijk; einde rond 17 u. ter plaatse. Kostendelend vervoer 0.1 euro/km (we rijden met zo weinig mogelijk auto's!)

Meebrengen: verrekijker, ev. telescoop, picknick en drinken, kledij aangepast aan het weer.

Gids/leiding: Wim Roelant - 0477/34 07 21 - roelantwim@gmail.com

Zaterdag
30. 3 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 6 januari.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zaterdag
30. 3 - 18.30u.

Nacht van de steenuil

Afspraak:
nog te bepalen

Einde: rond 21u.

Inschrijven verplicht

Zoals elk jaar neemt Vogelwerkgroep Ardea deel aan de nacht van de steenuil en organiseren we zelf een activiteit in ons werkingsgebied. Of we dit jaar naar Edegem of Hove trekken, hangt af van de aanwezigheid van steenuil en zal dus pas later worden beslist. Wel zeker is dat we op zoek gaan naar de steenuil in zijn habitat. Vervolgens leer je wat bij over zijn kenmerken, levenswijze, habitat en verneem je wat jij precies kan doen om deze schattige soort te helpen..

Na de presentatie is er nog tijd om een babbeltje te slaan, uilenkoekjes of bier te kopen en het educatief materiaal zoals nestkasten te bekijken.

Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be met vermelding van nacht van de steenuil, uw naam, aantal personen, gsm-nummer en e-mailadres.

Afspraak: Edegem of Hove (exacte plaats moet nog bepaald worden).

Meebrengen: fiets

Gids/leiding: Niels en Eddie Schild

steenuil

bosanemoon

Paasmaandag
1. 4 - 10u.

Voorjaarsflora Uilenbos

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16u.

Neen, dit is echt geen grap: we bieden je een mooie voorjaarswandeling aan deze morgen. In deze periode is het Uilenbos immers op zijn allermooist met de bloei van de voorjaarsflora, al hangt dit natuurlijk steeds een beetje af van de weersomstandigheden. In het drogere beuken/eikenbos valt nog weinig te ontwaren. Toch steken daar de eerste adelaarsvarens hun kopje al door de verdorde eikenbladeren en zorgt de witte klaverzuring op sommige plaatsen voor enige kleur. Dit staat in schril contrast met het hakhoutbos in de beekvallei van de Lauwerijksebeek, waar de voorjaarsflora nu volop bloeit. De gele kleur van het speenkruid en de dotterbloemen, het verfrissende lichtgeel van de sleutelbloem, de wit-rose tinten van de bosanemonen en de paarse kleur van hondsdrif geven het bos een heldere "look", een streling voor het oog. En natuurlijk hopen we op het oranjetipje. Ook bestaat er steeds de kans dat we een ree spotten, al zijn deze in dit seizoen een beetje schuwer.

Kindvriendelijke wandeling.

Afspraak: om 10 u., toegang Uilenbos Lintsesteenweg (ter hoogte van het waterzuiveringsstation)

We zijn terug rond 12.30 u.

Meebrengen: stevig schoeisel en een verrekijker indien de gelukkige bezitter.

Leiding: Hugo Waeterschoot -0477/33 23 30 - hugo.waeterschoot@scarlet.be

Zondag
7. 4 - 14u.

Middelheimmuseum:
combinatie natuur & kunst

Afspraak: Middelheimlaan 61

Einde: 16u. ter plaatse

Het Middelheimmuseum ligt sinds 1950 in het Antwerpse Middelheimpark. Dit openluchtmuseum werd in de loop der jaren opmerkelijk uitgebreid. In een bijzondere setting biedt het openluchtmuseum een boeiend overzicht van meer dan honderd jaar beeldende kunst. Tot op vandaag blijft de collectie van het museum groeien met aankopen. Na een grondige metamorfose ging het vernieuwde museum eind mei 2012 weer open. Het museumterrein werd met 5 ha uitgebreid. Maggy Troffaes, natuurgids in onze afdeling en tot voor haar pensionering werkzaam in het museum, nodigt ons hier vandaag uit op een wandeling die natuur en kunst perfect combineert. Nadien kunnen we nog wat keuvelen in de gezellige cafetaria of bij mooi weer op het terras buiten.

Afspraak: om 14.00 uur aan de ingang van het Middelheimmuseum, Middelheimlaan 61, Antwerpen.

Einde van de wandeling om ongeveer 16.00 uur ter plaatse.

Mee te brengen: fototoestel, loepje

Gids: Maggy Troffaes

Leiding: Lucy de Nave 03/237 99 52 - 0485/71 73 48

Zaterdag
13. 4 - 8u.

Doelpolders

Afspraak:
Boomsesteenweg 335

Einde: rond 16u. ter plaatse

Inschrijven verplicht

Vandaag trekken we naar de Hedwige- en Prosperpolder.

De Hedwigepolder is nu natuurreservaat geworden, al ging dit niet zonder slag of stoot. De landbouw wilde deze vruchtbare grond immers behouden. Gronden werden geruild, zodat boeren op andere locaties kunnen verder werken en de natuur zich kan ontwikkelen in de polder. De Hedwigepolder is ontpolderd ter compensatie voor de uitdieping van de Schelde. Na enkele jaren van afgraven en herinrichten is de Hedwigepolder eind oktober 2022 onder water gezet. Meteen kon je al verschillende soorten vogels op en rond het ondergezette deel bewonderen. Ondertussen is het gebied uitgroeid tot een vogelparadijs: bruine en blauwe kiekendief voelen er zich thuis. Ook heel wat zangvogels en steltlopers zullen we te zien krijgen. Verschillende soorten ganzen strijken er neer om te rusten.

We vertrekken zoals gewoonlijk op de parking onder de brug van de A12 ter hoogte van 't Spant, rijden samen: kostendelend vervoer (0,1 euro/kilometer) om de natuur te sparen.

Ter plaatse maken we een rustige wandeling max. 10 km, stoppen regelmatig om de vogels te observeren. Tegen de middag kunnen we onze boterhammen opeten bij het PolderMas waar we soep aangeboden krijgen (tegen vrije bijdrage) van onze gids Katrien Doggen. Naar gelang hoe ver we zijn gevorderd, trekken we met de wagen richting Paal in Nederland en zien wat we tegen komen. Op de terugweg stoppen we nog hier en daar. Einde ter plaatse rond 16 u.

Inschrijven: via ardea@hobokensepolder.be met vermelding van Doelpolder, uw naam, aantal personen, gsm-nummer en e-mailadres.

Afspraak: start om 8 u. parking onder de brug van de A12 ter hoogte van 't Spant (Boomsesteenweg 335 te Wilrijk). Einde rond 16 u.

Meebrengen: wandelschoenen, verrekijker, telescoop, kledij volgens het weerbericht (open gebied dus mogelijk veel wind), picknick en drank en een centje voor de soep.

Gids/leiding: Katrien Doggen / Eddie Schild - ardea@hobokensepolder.be - (dag zelf 0498/73 60 77)

Zondag
14. 4 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 6 januari.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

kleine zilverreiger - foto: Bart Moons

bruine korenbout

Zondag
14. 4 - 15u.

Blauwe reigertelling

Afspraak:
Schoonselhof, Wilrijk

Einde: rond 17.30u.

Inschrijven verplicht

Vogelwerkgroep Ardea telt dit jaar al voor het 10e opeenvolgende jaar het aantal broedparen van haar boegbeeld Ardea cinerea, de blauwe reiger dus. Dit gebeurt in het Engels bos van de stadsbegraafplaats Schoonselhof te Wilrijk. Ook dit jaar trekken we behoedzaam en voorzichtig één keertje de kolonie in om de evolutie op te volgen. In het verwilderde bos achter de kasteelvijver nestelen de reigers er vooral op de kruinen van grove dennen.

Vorig jaar stelden we met 49 bezette nesten een lichte toename vast. Wij zijn benieuwd hoe het de blauwe reigers dit jaar zal vergaan: blijft de populatie op hetzelfde niveau of is er weer sprake van een uitbreiding? Opgelet: bij slecht weer wordt de telling verplaatst naar een latere datum.

In dat geval worden de deelnemers ten laatste op zaterdagmorgen verwittigd.

Praktisch: start om 15 u., einde ca 17.30 u. Vermits we het aantal deelnemers beperken, is aanmelding vooraf nodig. **Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be** (met vermelding van welke activiteit, uw naam, aantal personen, gsm-nummer en e-mailadres)

Afspraak: oostelijke ingang van het Schoonselhof, op de hoek van de Leger- en de Koornbloemstraat te Wilrijk.

Meebrengen: verrekijker, stevige stapschoenen, hoofdbescherming. Eventueel camera.

Gids/leiding: Luc Van Schoor 0494/33 63 09

Zaterdag
20. 4 - 6.45u.

Polders van Kruikeke & Rupelmonde

Afspraak:
Boomsesteenweg 335

Einde: rond 13u.

Inschrijven verplicht

Tijdens deze vroegochtend-wandeling gaan we weer vogels waarnemen in het grootste overstromingsgebied van Vlaanderen. In dit beschermd natuurgebied van 600 hectare kan je tijdens zo'n lentewandeling vlot een 70-tal vogelsoorten waarnemen. Op dit moment zijn de vogels immers erg actief om voor nageslacht te zorgen. De meeste zomergasten zijn terug, maar ook late trekvogels zijn nog mogelijk. Kom mee genieten van de blauwborst, nachtegaal, koekoek, cetti's zanger, rietzanger, sprinkhaanzanger en misschien zelfs snor.

Ook aan zoogdieren is het gebied rijk: naast de vos en talrijke reeën komt de bever er voor en zelfs de otter werd al waargenomen. We nemen de tijd om vogels goed te bekijken/beluisteren en wandelen aan een rustig tempo ongeveer 7 km langs de Schelde, de slikplaten aan de in- en uitwateringssluizen en door bebloemde weilanden en natte bossen.

Inschrijven via ardea@hobokensepolder.be (met vermelding van welke activiteit, uw naam, aantal personen, gsm-nummer en e-mailadres).

Afspraak: Om 6.45 u. vertrekken we vanaf de parking aan de Boomsesteenweg 335, Wilrijk (ter hoogte van 't Spant) en rijden indien mogelijk kostendelend (0,1 cent/km).

Aansluiten uiterlijk om 7.10 u. aan de veersteiger Callebeek. Parkeren kan in de Scheldestraat of de Callebeekstraat te Hemiksem. De veerboot vertrekt stipt om 7.15 u.

Met de veerboot van 12.10 u. of van 13 u. steken we terug de Schelde over en sluiten we af.

Meebrengen: stevige wandelschoenen, kleding aangepast aan de weersomstandigheden, verrekijker en/of telescoop, wat drank en eventueel een versnapering.

Gids/leiding: Bart Moons, Peter en Marc Hofman

Zondag
21. 4 - 14u.

Zintuigenwandeling

Afspraak:
Capucienendreef, Schelle

Einde: 16u.

April is de eerste volle lentemaand. De aprilse grillen schudden het sombere winterweer van ons af. De boomknoppen springen open. In de bermen bloeien de voorjaarsbloemen. De eerste zwaluwen worden gespot. Laat ons gaan snuffelen en snuiven, voelen en tasten, horen en luisteren, likken en proeven, zien en ontdekken hoe ver het met de lente staat langs de oevers van de Vliet.

Afspraak: om 14 u. in de Capucienendreef te Schelle (zijstraat Steenwinkelstraat ter hoogte van nr.259). Parkeergelegenheid in de Rozenstraat e.a..

Meebrengen: loop en verrekijker. Voorzie best laarzen na of bij regenweer.

Gids/Leiding: Chris De Ranter - 0498/30 05 24 - chris.deranter@gmail.be.
Gerda Van Bulck

Zaterdag
27. 4 - 14u.

Fort 7, Erfgoedwandeling

Zie aankondiging 6 januari.

Afspraak: om 14 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.

Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.

Gidsen: historische gidsenploeg

Leiding: David Wouters - 0476/41 41 74

Zondag
28. 4 - 14u.

Fort 7, Wilrijk
Voorjaarswandeling

Afspraak: Legerstraat 40

Einde: 16u.

Vandaag kan je ons vergezellen op onze eerste wandeling na de winterrust op ons fort. We gaan op zoek naar al wat groeit en bloeit en genieten van vlinders, libellen en het gezang van de vogels die zich opmaken om een nieuwe kroost groot te brengen.

Na de wandeling kan je, indien de weersomstandigheden het toelaten, nog even nakaarten en een glaasje drinken op het terras van ons stamlokaal "de IJsvogel".

Afspraak: 14 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40, 2610 Wilrijk. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16 u.

Kledij: stevig schoeisel of bij regenweer laarzen, eventueel regenkledij

Mee te brengen: je verrekijker, fototoestel en loepje.

Huisdieren zijn niet toegelaten.

Gidsen: Natuurgidsen Fort 7 (info: Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32)

Leiding: Lucy de Nave 03/237 99 52 - 0485/71 73 48

Zaterdag 17 februari 18.30 u. - 22 u.

Jaarlijks gezellig samenzijn

**Zuidrand
Antwerpen**

Kom kennismaken met het reilen en zeilen van onze Natuurpuntafdeling

Iedereen die begaan is met Natuurpunt (en zijn we dat niet allemaal) wordt vanavond verwacht, jong of oud, nieuw lid of oude rot! Jij komt dus toch ook naar ons gezellig samenzijn waar je kan kennismaken met de vereniging. We overlopen enkele hoogtepunten van 2023 en presenteren ons programma voor 2024!

Door de receptievorm kan je kennismaken met vele leden terwijl je van een glaasje en een knabbeltje geniet. En wees gerust, je hoeft echt geen maaltijd te nemen op voorhand. Er zijn genoeg versnaperingen.

Vanavond geven we je een overzicht van wat er het afgelopen jaar op het vlak van natuur zoal allemaal gebeurde in onze afdeling en stellen we je het werkprogramma van onze afdeling voor en de mensen die dit mee helpen waarmaken.

Onze afdeling richt jaarlijks vele natuuractiviteiten in rond natuurstudie en inventarisatie, beleving en excursies, beheer op Fort 7, Groen Neerland, Uilenbos en Edegem, bosaanplant, enz... We zouden je dit allemaal kunnen toelichten... maar beelden zeggen veel meer, niet?

We verwachten je rond 18.30 u. in de mooie en gezellige zaal van de Arkgemeenschap van de Windhoek in de Groenstraat te Hove/Mortsel. Er is parkeerplaats ter plaatse maar de locatie is ook makkelijk te bereiken met bus 50-51-90-91... of tram 7 of 15 (15 minuten stappen)

Het programma is interessant en avondvullend en rijk aan beeldmateriaal:

- kort overzicht van de afdelingswerking in 2023 en de planning voor 2024 (incl. enkele formele verplichtingen)
- aangezien er verkiezingen aankomen dit jaar stellen we de suggesties voor die onze afdeling wil voorleggen aan de toekomstige besturen van Wilrijk, Edegem en Hove. Je kan deze aanvullen of hierover je mening geven
- en videobeelden van Natuurpunt en de afdeling... dat wordt leuk.

Aan de ingang staat er een bus waarin je volledig vrijwillig een gift kan droppen. De opbrengst van deze avond gaat zoals steeds integraal naar een doel ditmaal voor beheermateriaal van onze natuurgebieden.

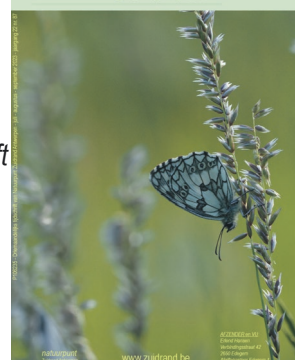
Om voedselverspilling te vermijden willen we je graag vragen om je aanwezigheid te melden aan Erlend.hansen@skynet.be of een SMS aan 0472/78 20 58 met vermelding van je naam en hoeveel personen.

Ben je ook overgestapt van papier naar digitaal?

Vele mensen lezen ons tijdschrift niet meer zo graag op papier maar eerder op elektronische drager (pc, gsm of tablet). Dat kan natuurlijk! Indien je dit wenst sturen we je iedere maal wanneer de rAntGroen gepubliceerd wordt een downloadlink in plaats van je een papieren versie toe te sturen. Bovendien heeft dit vele voordelen!. Je krijgt de link sneller, dus vroeger dan dat het papieren tijdschrift bedrukt wordt, je krijgt alles in kleur te zien i.p.v. een aantal pagina's in zwart-wit en alle elektronische linken in de artikels zijn functioneel. Bovendien spaar je er bomen mee. Kies je voor "bytes i.p.v. papier", stuur dan een mailtje naar david.wouters@anhaga.be, dan brengen we dit meteen in orde.

Het bestuur.

rAntGroen

Fort 7 in detail

In elk nummer van rAntGroen geven we wat achtergrond over een boeiend detail van Fort 7

Belgische poorten

Op het fortterrein, in de hoek met het Schoonselhof en de Moerelei, staat een rij van 7 roestige constructies. Omdat ze er wat uitzien als lage poorten, noemden de Amerikaanse soldaten die in 1944 door België trokken ze Belgian gates. Maar het zijn geen poorten, want ze gaan niet open. Het zijn anti-tank versperringen.

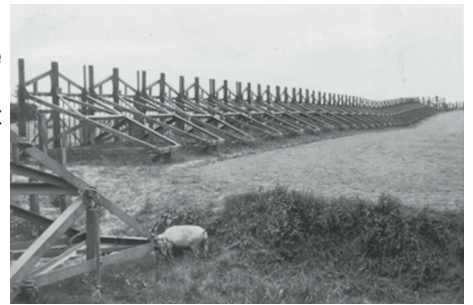
Na 1918 was duidelijk dat in de volgende oorlog tanks heel belangrijk gingen zijn. En hoe een tank tegenhouden? Met grachten en railvelden bijvoorbeeld, maar die zijn duur, nemen veel plaats in, en je kan ze niet snel verplaatsen als het nodig is. In de jaren 30 vond de Franse officier Edmond de Cointet daar iets op: een stalen hek, gemonteerd op de voorkant van een lang driehoekig onderstel op rollen, dat met mankracht kon verplaatst worden, en aan andere exemplaren vastgehaakt met staven en kabels. Uit testen bleek dat een tank die op zo'n rij elementen inreed, als een vlieg in een web kwam vast te

zitten, of een makkelijk doel werd voor anti-tank geschut.

Toch had men in Frankrijk niet veel vertrouwen in de uitvinding van Cointet. Ze belandde er in de schuif. Maar in België zag het leger er wél heil in. Van 1937 tot het begin van de oorlog stelde het tienduizenden elementen op aan bruggen en kruispunten, en in soms kilometerslange rijen dwars door velden en akkers, onder meer langs de KW-linie (1). Maar op 16 mei 1940 moest het Belgisch leger zonder gevecht die linie opgeven, om niet omsingeld te worden nadat in Frankrijk de Duitsers intussen al tot aan de zee waren geraakt.

Tijdens de oorlog stelden de Duitsers Cointet-elementen op als strandversperring, of elders waar ze van pas kwamen.

Blijkbaar vond de commandant van Fort 7 dat hij er ook een paar kon gebruiken. Maar na de oorlog werden ze zo goed als allemaal vernietigd. Er staat alleen hier en daar nog een enkel origineel of gereconstrueerd exemplaar in een museum of op een toeristische plek. De 7 van het fort zijn de enige nog bestaande reeks samen opgestelde complete originelen.

(1) KW-linie: in 1940 de belangrijkste Belgische noord-zuid verdedigingslijn, tussen Koningshooikt bij Lier en Waver in Waals-Brabant

David Wouters

Oproep beheervrijwilligers 'GROEN NEERLAND'

Voor het beheer van het natuurgebied « Groen Neerland », gelegen in het zuid-oostelijke deel van het Park van Eden, zijn wij op zoek naar vrijwilligers om onze beheersploeg te versterken.

Heb jij zin om af en toe op zaterdag voormiddag tussen 9u. en 11u. mee de handen uit de mouwen te steken om dit mooie gebied te helpen onderhouden ?

Laat me even iets weten... en alvast bedankt.

Wim Jouret
Beheer Groen Neerland
e-mail : wim.jouret@scarlet.be

Een Fuut op ons fort, dat was weer even geleden, maar op 31/8/'23 was hij/zij weer present!

Twee medewerkers schrokken niet weinig toen ze tijdens een wandeling een dood vossenjong vonden. Doodsoorzaak onbekend want overreden is natuurlijk uitgesloten. Bij latere groepsbezoeken wordt de schedel getoond.

Prettiger was de ontmoeting met een levend jong vosje tijdens een groepswandeling op 17/9/'23 en dit vanop vrij korte afstand en minuten lang. Plaats van ontmoeting: einde van de Tankweg. Het was puur genieten van deze niet zo alledaagse ontmoeting.

Ook nog te vermelden de waarnemingen van bosuil op 18/9/'23 en zwarte specht op 30/9/'23. Een grote gele kwikstaart vloog op vanop een in het water liggende boomstam bij de nadering van een groep schoolkinderen tijdens een klasbezoek op 24/10/'23. Ieder jaar krijgen we deze gemakkelijk te herkennen vogel wel enkele keren in het vizier. Een andere jaarlijkse bezoeker is ook de Houtsnip. En ja hoor op 23/11/'23 vloog deze schuwe bosvogel op in het Waterhoenpad! Het is steeds een zéér kortstondige ontmoeting.

Rond de laatste decade van oktober groeiden opvallend veel Zwavelkopjes op dode, liggende stammen van berk.

De stevige stormen tijdens de nacht van 24 op 25 oktober en deze van 28 op 29 oktober maar zeker deze met de naam Ciaran tijdens de nacht van 1 op 2 november lieten hun sporen na. Veel afgebroken dode takken o.a. van kraakwilg. Een grote levende wilg was gewoon afgekraakt. Bij onze grote Noorse esdoorn werd een van de zijtakken gewoon afgescheurd met zelfs een deel van de bast van de stam. Natuurgeweld is niet te onderschatten!

Om te eindigen met een positieve noot kan het bezoek vermeld worden van onze ex-medewerker Karel Matthijs ter gelegenheid van zijn 95e verjaardag. Even vermelden dat Karel tot zijn 90e nog volop meewerkte. Tot aan "zijn" zitbank is hij niet meer geraakt maar hij heeft van dit bezoek zeker genoten.

Schoenen met naam www.torfs.be

Schoenen TORFS heeft 1 baanwinkel in onze afdeling te Edegem op de Mechelsesteenweg (nr. 186). Als je de papieren draagtas aan de kassa weigert ten voordele van het milieu, dan stopt schoenen TORFS onmiddellijk 0,15 euro in een nestkast ter plaatse ten voordele van de natuur. De winkel van Edegem steunt hiermede het reservatenfonds.

Bovendien krijg je als lid van Natuurpunt steeds 10 % onmiddellijke korting aan de kassa bij de aankoop van een paar nieuwe schoenen. De enige voorwaarde is je lidkaart laten zien en een paar oude schoenen meebrengen. Ook de opbrengst van de oude schoenen gaat naar een goed doel, een aantal ontwikkelingsprojecten in Afrika.

De winter treedt weer in, het einde van het jaar is in zicht. Ik wens jullie alvast fijne feestdagen. Voor 2024 staan er wederom heel wat excursies op het programma.

Ons 10-jarig bestaan is op een leuke manier gevierd met samenkomen van een 50-tal vogelaars op een locatie waar het allemaal begon: de trektelpost van de Hobokense polder. Waar je trouwens zeker eens geweest moet zijn tijdens de trek van de vogels om de trektellers bezig te zien en bij te leren. Zoals elk jaar, terwijl dit nummer uitkomt, zijn we met de ARUW-ploeg aan de wintercontroles bezig van de broedkasten. Dit wil zeggen de bezette kasten proper maken en voorzien van een verse bodemlaag. Dit is niet altijd even proper werk omdat de jonge uilen geen wc hebben in hun broedkast. De ouders doen gelukkig hun behoefte meestal buiten. Af en toe komen we tijdens deze controles toch een individu tegen wat het dan weer leuk maakt. Ongeringde vogels worden geringd zodat we in het nieuwe seizoen 2024 weer informatie kunnen verzamelen en doorgeven voor onderzoek. Alle kasten worden gecontroleerd of ze al dan niet bezet waren en of ze nog kunnen voldoen voor het nieuwe jaar. Indien dit niet het geval is worden ze vervangen.

Ook al onze activiteiten als vrijwilliger gaan verder, al zoeken we nog steeds jonge mensen die wat kleine fakkels willen overnemen om anderen wat te ontlasten, een administratieve taak, hulp hier en daar bij het opzetten of afbreken van een activiteit, organiseren, of nog iets anders, er is zeker iets dat jij kan doen. Interesse? Stuur dan een mailtje naar vwg.ardea@gmail.com.

Om bij te leren gaan we ook naar contactdagen, daar komen specialisten aan het woord waarvan we toch elk jaar wat opsteken en vervolgens zelf kunnen toepassen in onze regio. Op 18 november

was er bijvoorbeeld de steenuilcontactdag van Natuurpunt. Op het programma voor 2024 staan nog de Belgische vogeldag (24/02) (waar je zeker Ardeanen zal tegen komen) en de Ankona dag (10/02) waar we met een stand staan, dus kom zeker eens langs. (let op, dit jaar op een andere locatie!!!) Als vogelwerkgroep juichen we deze contactdagen zeker toe en zijn dan ook aanwezig waar mogelijk. Veel mensen komen samen, ervaringen worden gedeeld, problemen besproken zodat we nadien met meer kennis de vogels kunnen helpen. Sommige mensen specialiseren zich in 1 vogelsoort, andere op een hele soortgroep (zoals de roofvogels), andere willen alles volgen. Als vogelwerkgroep ben je heel blij met al deze mensen, want zij zijn de specialisten waarop wij kunnen verder bouwen. Waar we raad en ondersteuning kunnen vragen waar nodig. We kunnen deze mensen (allen vrijwilligers) niet genoeg bedanken voor al hun vrije tijd die ze hierin steken. 1000x dank!!!

Ook de "nacht van de steenuil" gaat weer door, tijdens dit evenement zal er weer lekker steenuilbier en koekjes te verkrijgen zijn. Daarnaast plannen we ook een uilenwandeling waar we hopelijk wat uilen te horen en misschien te zien krijgen. We gaan ook weer 2 gebieden langs de Schelde bekijken: De Hedwigepolder en Kruikeke polder. Twee gebieden die nog volop aan het ontwikkelen zijn, maar vogels verzekerd.

We trachten de planning nog mee te geven in deze editie maar je kan deze steeds vinden op onze facebookpagina. Ik wens jullie allen het beste en hopelijk tot op één van onze excursies, van harte welkom!!

Voor Vogelwerkgroep Ardea,
Eddie Schild

Weetjes

Zaterdag 10 februari 27ste Ankona ontmoetingsdag
Tijdens de jaarlijkse **ANKONA-ontmoetingsdag** brengen we professionelen en liefhebbers samen rond thema's als biodiversiteit, natuurstudie en landschapsontwikkeling. De ontmoetingsdag is hét moment om kennis en contacten uit te wisselen.
Afspraak na inschrijving: UAntwerpen Campus drie Eiken gebouw O
<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dlm/samenwerkingsverbanden/ankona/ankona-ontmoetingsdagen.html>

Zaterdag 24 februari 21ste **Belgische Vogeldag**. Afspraak na inschrijving: UAntwerpen Campus drie Eiken
<https://www.natuurpunt.be/pagina/belgische-vogeldag>

Midmaandelijke watervogeltellingen 2024

13 en 14 januari
17 en 18 februari
16 en 17 maart

Antwerpse slechtvalken

Dit jaar was het beste jaar ooit wat betreft bezette slechtvalkbroedplaatsen in onze regio. Hier de voorlopige broedresultaten ;
Christus koning kerk, Kiel: 4 eieren, 3 jongen
Umicore, Hoboken: minstens 2 jongen
Agfa Gevaert, Morsel: 4 eieren, 4 jongen
Koxplein, Borgerhout: 4 eieren, 3 jongen
Loodswezen, Antwerpen: 4 eieren, 3 jongen
Elia, Merksem: broedend koppel waarvan het mannetje afkomstig is uit een nest van 2021 van de Christus koning kerk. Nog geen broedresultaat kunnen waarnemen.
Total Energies, Antwerpen: minstens 2 jongen.

Najaarstrektellingen

Onze jaarlijkse herfsttrektellingen zullen doorgaan vanaf begin oktober. We starten dagelijks rond zonsopgang en eindigen rond de middag. Iedereen welkom op de scheldedijk naast de Hobokense Polder.

Vogelwerkgroep Ardea

Excursies 2024

Zondag 4 februari: ganzentocht Zeeland (Luc V.S. & Walter V.S.)

Zaterdag 10 februari: Ankona studiedag Campus Drie Eiken

Zaterdag 24 februari: Belgische Vogeldag Campus Drie Eiken

Zaterdag 9 maart: uilentocht (Wim R. & Eddie S.)

Zaterdag 16 maart: halsbandparkietentelling (Walter D.W.)

Zondag 24 maart: verrassingstocht (Wim R.)

Zaterdag 30 maart: Nacht van de Steenuil (Niels & Eddie S.)

Zondag 14 april: reigertelling (Luc V.S. & Danny J.)

Zaterdag 13 april: Doelpolders (Hedwigepolder) (Katrien D.)

Zaterdag 20 april: Kruibeke Polder (Marc H.)

Zondag 12 mei: vroege ochtendwandeling (Nachtgalen) (Wim R.)

Maandag 20 mei: Viersels gebroekt (Luc V.D.V.)

Zondag 26 mei: weidevogeltelling Edegem/Hove (Hugo W. & Eddie S.)

Zaterdag 29 juni: gierzwaluwwandeling (Eva M. & Eddie S.)

Zaterdag 20 juli: rondje pontje (André D.M.)

Zaterdag 17 augustus: halsbandparkietentelling (Walter D.W.)

Zondag 15 september: De Blankaart / Nieuwpoort (Wim R., Hugo W. & Eddie S.)

Zaterdag 9 november: halsbandparkietentelling (Walter D.W.)

Zondag 1 december: winterwandeling (Eva S.)

Zondag 15 december: dwergganzen Land van Strijen (Wim R.)

Aanpassingen zijn steeds mogelijk dus kijk zeker op Facebook voor juiste datum en meer info.

Website: <https://www.hobokensepolder.be/vwg-ardea/> of via www.zuidrand.be (ga naar Ardea)

Facebook: vogelwerkgroep Ardea

Blog: <https://ardea.hobokensepolder.be/#home>

E-mail: ardea@hobokensepolder.be

Vogelverslagen: <https://www.hobokensepolder.be/vwg-ardea/vogelwaarnemingen.html>

✓ 40 JAAR EXPERTISE ✓ OFFICIËLE PARTNER NATUURPUNT ✓ RUIM ASSORTIMENT ✓ 30 JAAR GARANTIE

- A** soepetende vogel
- B** denk-aan-mijtje
- C** oudepaardengroente
- D** de zone van de plezierhaven
- E** zoals een kwarteleitje
- F** koekoeksjong met diarree
- G** het weer, koetjes en kalfjes
- H** eentje brengt de lente niet binnen
- I** pluimveeover
- J** middel tegen flauwe sneeuw
- K** het blauw-gele moment van Reine Claude er
- L** paardenschool in de hersenen
- M** voornvakantie, karpercongé

A	23				23			5											
B	19			24				9	10				20				9	11	
C	18				14				16				5	15					
D	11				3					12	20			16					
E						22		6	3	8						24			
F					9	12			19		20	23							
G					17	5		18			1	22						13	
H						4	13	8				13							
I		20					22			20		7							
J	14						20	4			2								
K	17					10	21				15								
L							1	6	8				2	14					
M						21	5			1	7								

natuur.crypto 12

Tips, de oplossing en meer opgaven kan je vinden op www.cryptochris.be

Op herfstwandeling in het fort

Tijdens de maand oktober kregen we naar goede gewoonte een aantal klassen op bezoek. Het waren telkens vierde leerjaren van de dichtstbijzijnde scholen. Onder de leiding van Tuur, Gerda, Chris en uiteraard de eigen juf trok elke klas op een twee en een half uur durende ontdekkingstocht.

Naarmate de tijd verstreek en het weer vochtiger werd, zagen we meer en meer paddenstoelen opduiken: stinkzwammen, koraalzwammetjes, aardsterren, inktzwammen, boleten en zo veel meer. Natuurlijk werd de tondelzwam aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen. De kinderen kregen zo veel te horen dat hun oren op het einde van de wandeling vast getuit hebben.

Over hoe de Salomonszegel aan zijn naam komt. (We hebben ook zelf een stempel gezet in kaarsvet!) Over het verschil tussen een stekel en een doorn. Over hoe mensen van de Klit afgekeken hebben hoe je een jas of schoen sluit. Over hoe de vorm van het fort lijkt op een esdoornblad en dat de vruchtjes 'helikoptertjes' zijn. En nog veel meer. Ook was het fijn om een Reiger te zien, of een Specht. Om het Roodborstje, de Gaai of de Winterkoning te horen. En natuurlijk was de aandacht er helemaal als het over het fort zelf ging: de natte en de droge gracht, de hondenhokken, de enge slaapzalen, enz. We vonden in de gangen vlindervleugeltjes (wat hebben de vleermuizen hier aangericht?) maar ook slapende vlinders op de muren: dagpauwoog en roesje. Het zal niet simpel zijn om al die opgedane ervaringen te verwerken in de klas.

En wat houden de gidsen aan zo'n bezoek over? Een moe maar voldaan gevoel om je kennis aan het jonge grut te kunnen doorgeven.

Hopelijk zijn velen door het natuurvirus aangestoken en blijft de interesse groeien om meer te leren over en mee te zorgen voor onze natuur.

Nog een leuke anekdote als afsluiter:

Zegt de gids: "Een pissebed is een kreeftachtige." Zegt een jongen die grappig wil zijn: "Een pissebed pist in je bed!". Antwoord van een nuchter meisje: "Oja?! En wat doet een kakkerlak dan?"

30/10/2022 Paddenstoelenwandeling

Leiding/gids: Lucy de Nave

Verslag: Erlend Hansen

Op deze eerste dag van het winteruur (vooravond van Allerheiligen), maakten we ons klaar voor een échte zomerwandeling van boven de 20° te midden van al die fantastische herfstkleuren en -geuren. Al gauw waren we zeker met een 50-tal klaar om te vertrekken. Gelukkig had onze gids Lucy, Henri meegevraagd om alzo deze grote groep in 2 op te splitsen.

We waren nog maar net over het ingangsbruggetje of we stonden al voor een hele rij grote witte paddenstoelen en van wit ging het naar witter met als toppunt een prachtig exemplaar van een glanzende porseleinzwam, waar helaas al heel even aan geknabbeld was. En dan, als bij wonder, kwamen van tussen al die zieke rood-rosse zomerblaren van alle kanten blauwe, paarse, gele en zoveel andere paddenstoelen tevoorschijn, dat na meer dan een uur we nog geen halve kilometer hadden afgelegd! We hebben al de gevonden paddenstoelen nauwkeurig één voor één bekeken, gevoeld, gesnuffeld, geroken, en misschien ook wel geproefd, met telkens die geweldige uitleg van Lucy. Ja zelfs de doorwinterde paddenstoelen-liefhebbers konden de benamingen van onze gids niet weerleggen. Er waren zelfs al vele

nevelzwammen, die normaliter het einde van de paddenstoelen-periode inluiden. Eigenlijk, was de gids zelf aangenaam verrast om er zo 'n grote aantallen te vinden, ondanks het zeer droge weer van de vorige weken! En dan kwam achter een reus van een boom het pronkstuk tevoorschijn: een hele bundel hevig gele schubbig bundelzwammen. Velen hebben dan ook van deze prachtige foto's genomen!

Verderop hebben we op een sneller tempo het prachtige domein van Vordenstein verkend, om dan net zoals afgesproken een einde te maken aan deze meer dan interessante wandeling om precies 16.30 u.! En zoals altijd, heeft Lucy alweer een prachtige gidsbeurt neergezet.

Proficiat Lucy!

foto p.19: oranjetipje op pinksterbloem

foto p.20: roodborstje

Kalender * inschrijven noodzakelijk

- 2 januari: Nieuwjaarswandeling Fort 7
- * 6 januari: erfgoedwandeling Fort 7
- 20 januari: natuurwerkdag Uilenbos
- 20 januari: winteravond 'Natuur in de buurt'
- * 21 januari: erfgoedwandeling Fort 7
- * 3 februari: winter vleermuistelling
- * 3 februari: erfgoedwandeling Fort 7
- * 4 februari: bustocht Zeeland
- * 10 februari: Ankona
- * 17 februari: LAV
- * 18 februari: erfgoedwandeling Fort 7
- * 24 februari: Belgische vogeldag
- * 2 maart: erfgoedwandeling Fort 7
- 3 maart: mossentocht Kesselse Heide
- * 9 maart: uilentocht
- * 16 maart: telling halsbandparkieten
- 17 maart: Bourgoyen Ossemeersen
- * 17 maart: erfgoedwandeling Fort 7
- * 24 maart: ARDEA verrassingstocht
- * 30 maart: erfgoedwandeling Fort 7
- * 30 maart: nacht van de steenuil
- 1 april: voorjaarsflora Uilenbos
- 7 april: Middelheim
- * 13 april: Doelpolders
- * 14 april: erfgoedwandeling Fort 7
- * 14 april: blauwe reigertelling
- * 20 april: polders Kruikeke & Rupelmonde
- 21 april: zintuigenwandeling
- * 27 april: erfgoedwandeling Fort 7
- 28 april: voorjaarswandeling Fort 7

Teksten voor het volgend nummer graag tegen 24 februari